interpeace

International Peacebuilding Alliance
Alliance internationale pour la consolidation de la paix
Alianza Internacional para la Consolidación de la Paz

Κύπρος 2015
έρευνα και διάλογος για ένα βιώσιμο μέλλον

Ασφάλεια και Εγγυήσεις

στην Επίλυση του Κυπριακού

Σύνθεση ευρημάτων από σειρά πρόσφατων διακοινοτικών ερευνών κοινής γνώμης στην Κύπρο

ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ

- Kaymak E, Lordos A, Tocci N (2008) "Building Confidence in Peace: Public Opinion and the Cyprus Peace Process", *Brussels: Centre for European Policy Studies*

- Lordos A, Kaymak E, Tocci N (2009) "A People's Peace in Cyprus: Testing Public Opinion on the Options for a Comprehensive Settlement", *Brussels: Centre for European Policy Studies*

- Lordos A, Kaymak E, Sozen A, Christou S (2009) "Investigating the Future: An in-depth Study of Public Opinion in Cyprus", *Geneva: International Peacebuilding Alliance*

- Sozen A, Christou S, Lordos A, Kaymak E (2010) "Next Steps in the Peace Talks: An island-wide study of Public Opinion in Cyprus", *Geneva: International Peacebuilding Alliance*

ΜΕΡΟΣ Α

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις; (Ελληνοκύπριοι)

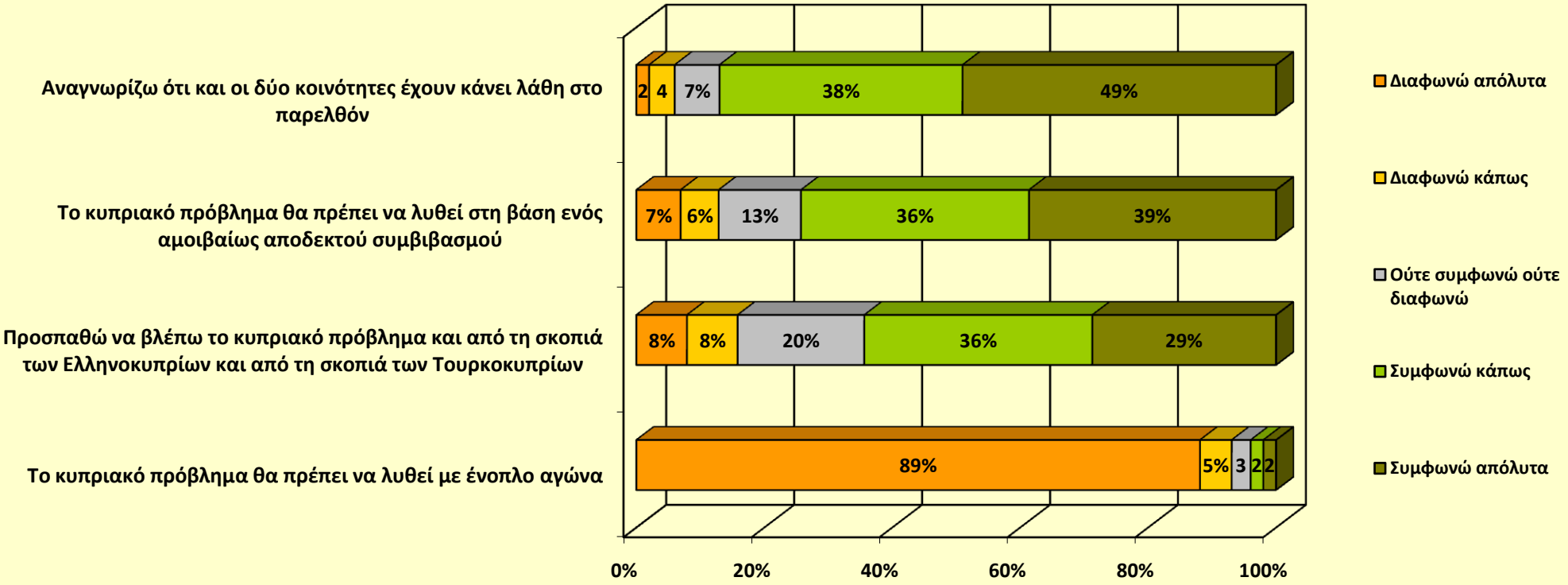

Προοπτικές Συμφιλίωσης (Ελληνοκύπριοι)

Μια μεγάλη πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων αναγνωρίζει ότι το Κυπριακό θα πρέπει να λυθεί μέσω ενός αμοιβαίως αποδεχτού συμβιβασμού. Την ίδια ώρα, η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων αποστρέφεται τη χρήση βίας ως μέσο επίτευξης πολιτικών στόχων.

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις; (Τουρκοκύπριοι)

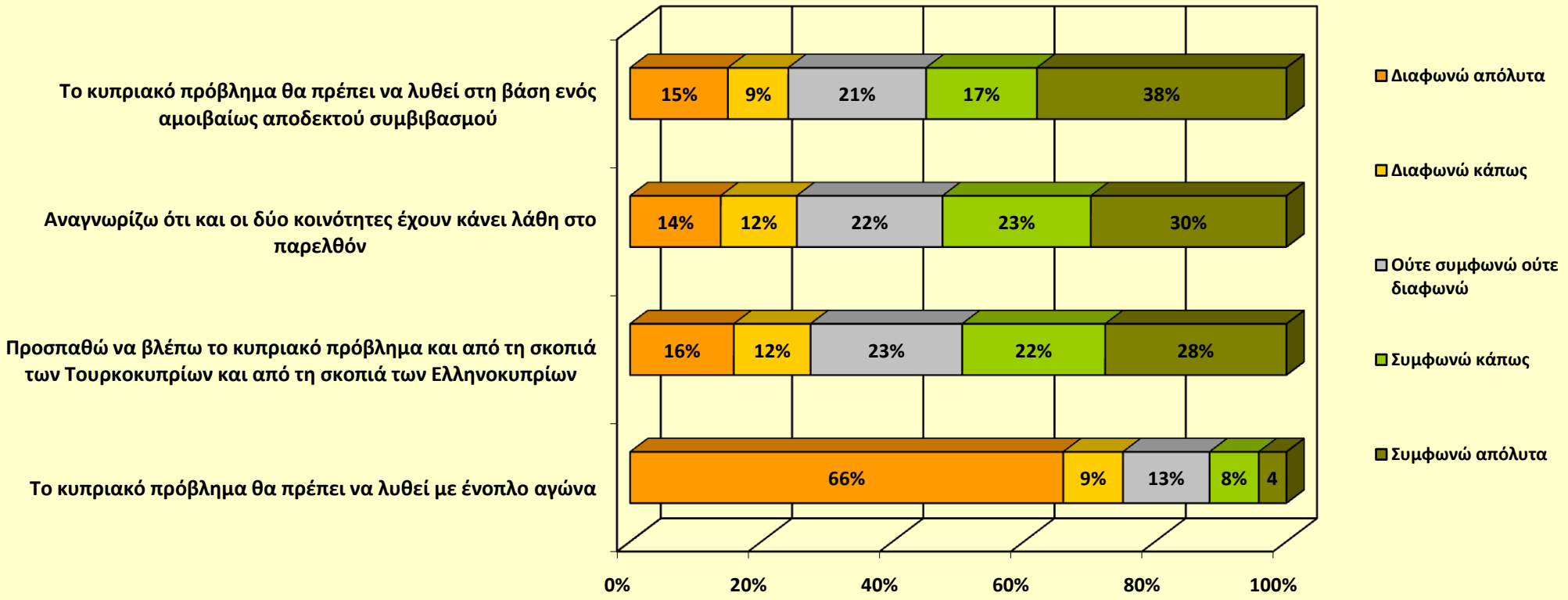

Προοπτικές Συμφιλίωσης (Τουρκοκύπριοι)

Η πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων πιστεύει ότι το Κυπριακό πρόβλημα θα πρέπει να λυθεί στη βάση ενός αμοιβαίως αποδεκτού συμβιβασμού. Η χρησιμοποίηση βίας ως μέσο επίτευξης πολιτικών στόχων απορρίπτεται από την πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων.

Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με κάθε μια από τις ακόλουθες δηλώσεις σχετικά με την εθνική και πολιτιστική ταυτότητα;

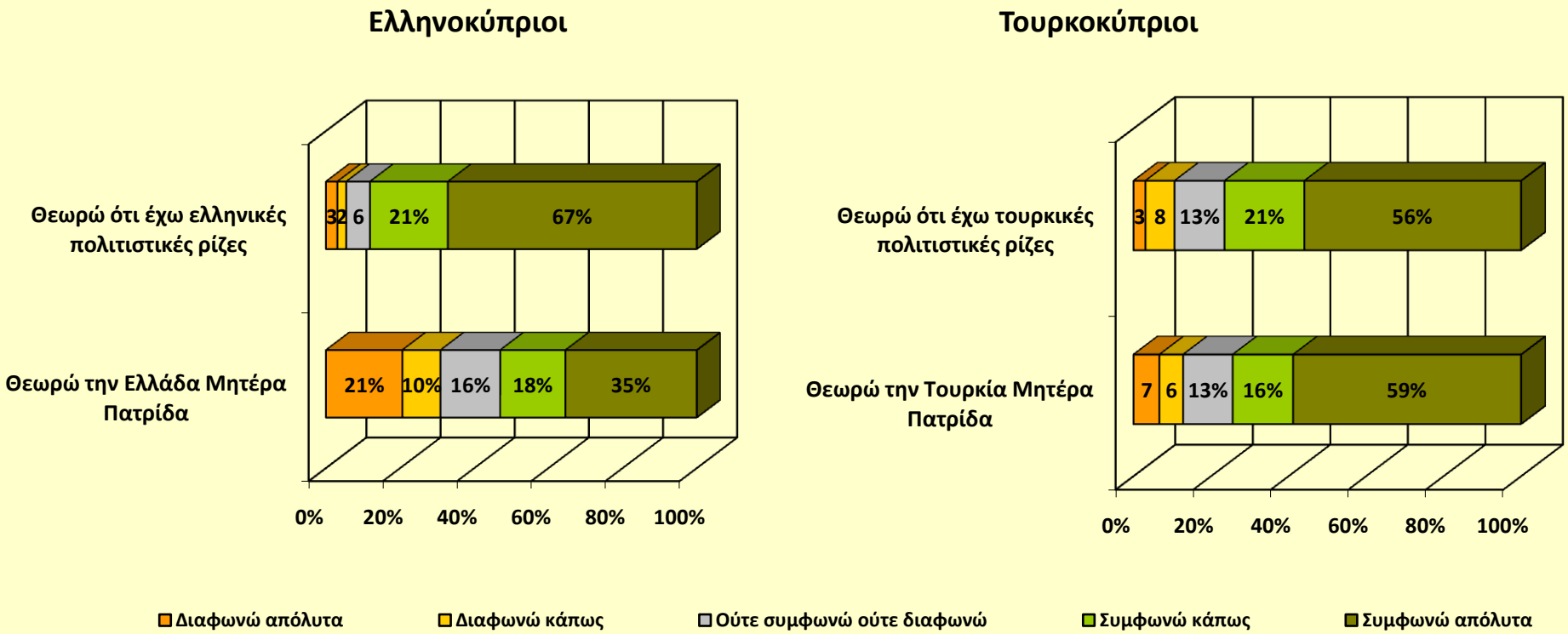

Εθνική και Πολιτιστική Ταυτότητα

Οι Ελληνοκύπριοι εξακολουθούν ακόμα να ταυτίζονται έντονα με τις Ελληνικές πολιτιστικές τους ρίζες, αλλά πολλοί από αυτούς έχουν πια εγκαταλείψει την αντίληψη της ''Ελλάδας ως μητέρας πατρίδας''. Οι Τουρκοκύπριοι παραμένουν ακόμα προσκολλημένοι στην αντίληψη της ''Τουρκίας ως μητέρας πατρίδας'', στον ίδιο βαθμό που αναγνωρίζουν ότι έχουν τουρκικές πολιτιστικές ρίζες.

Πόσο πολύ εμπιστεύεστε τον κάθε ένα από τους ακόλουθους θεσμούς; (Ελληνοκύπριοι)

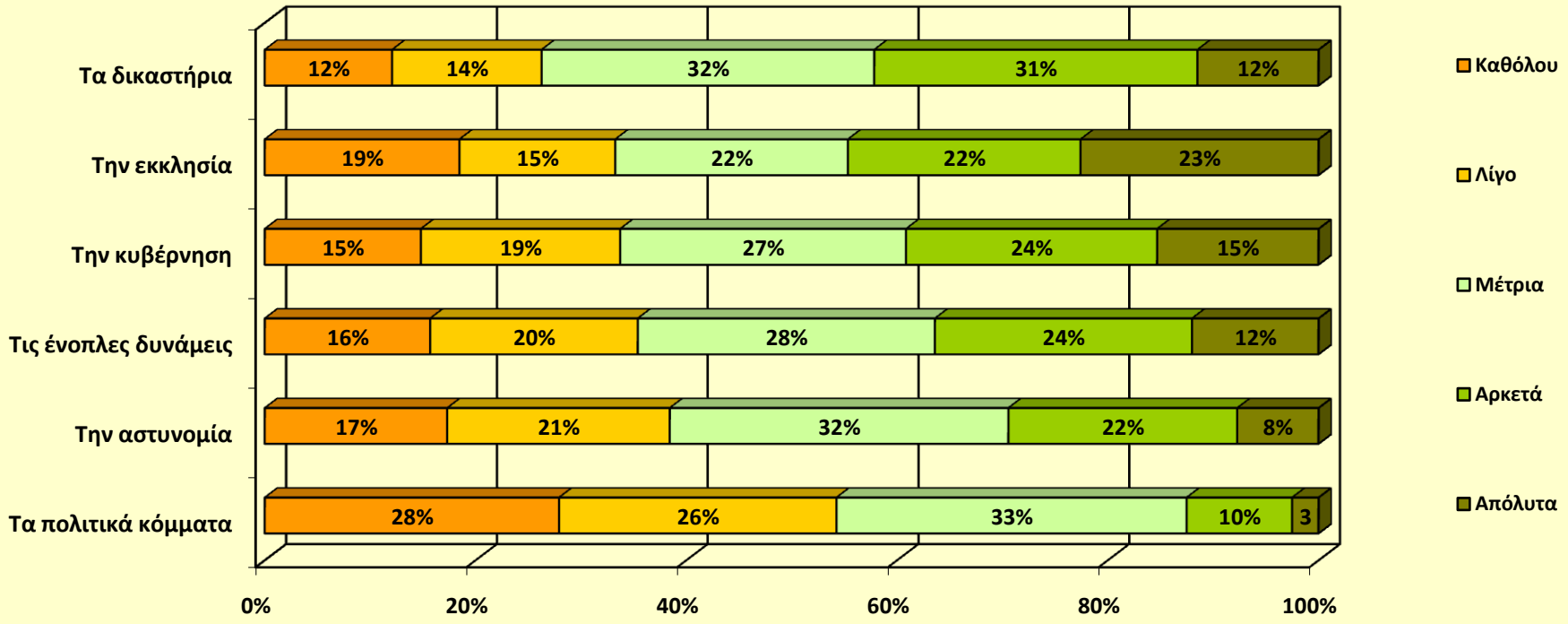

Εμπιστοσύνη στους Θεσμούς (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι δείχνουν μέτριο με υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στα Δικαστήρια και την Εκκλησία, μέτριο επίπεδο εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση και το Στρατό, και χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στα Πολιτικά Κόμματα και την Αστυνομία.

Πόσο πολύ εμπιστεύεστε τον κάθε ένα από τους ακόλουθους θεσμούς; (Τουρκοκύπριοι)

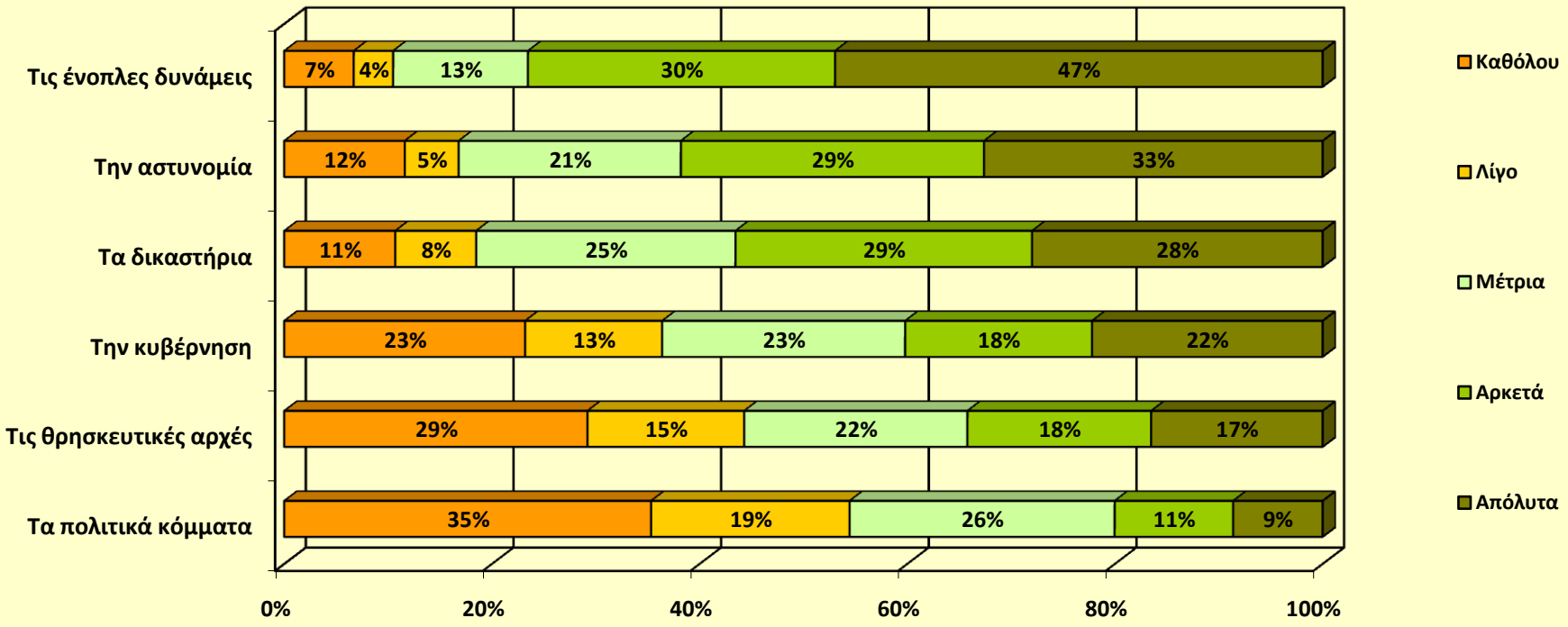

Εμπιστοσύνη στους Θεσμούς (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι δείχνουν υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στο Στρατό, μέτριο επίπεδο εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση, τα Δικαστήρια και την Αστυνομία, χαμηλό προς μέτριο επίπεδο εμπιστοσύνης στις Θρησκευτικές αρχές, και χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στα Πολιτικά Κόμματα.

Κατά τη γνώμη σας ποια είναι τα ζητήματα στα οποία πρέπει να δοθεί υψηλότερη προτεραιότητα στις διαπραγματεύσεις;

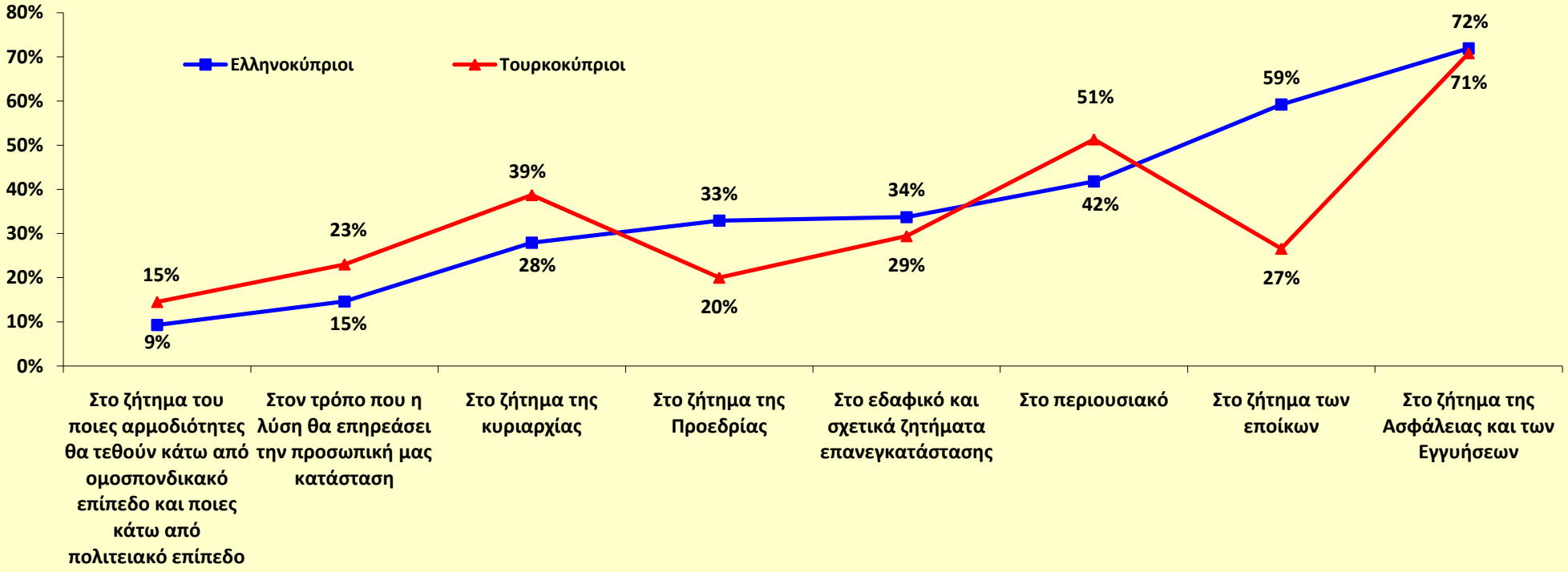

Προτεραιότητες του ευρύτερου κοινού ως προς τις διαπραγματεύσεις

Πρώτη προτεραιότητα, τόσο των Ελληνοκυπρίων όσο και των Τουρκοκυπρίων, είναι η διαπραγμάτευση και επίλυση της πτυχής της ασφάλειας και των εγγυήσεων.

Μια Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία που προνοεί ελεύθερη εγκατάσταση και ελεύθερη ιδιοκτησία γης σε ολόκληρη την επικράτεια της Κύπρου και που θέτει τέρμα στις εγγυήσεις της Ελλάδας, Τουρκίας και Ηνωμένου Βασιλείου

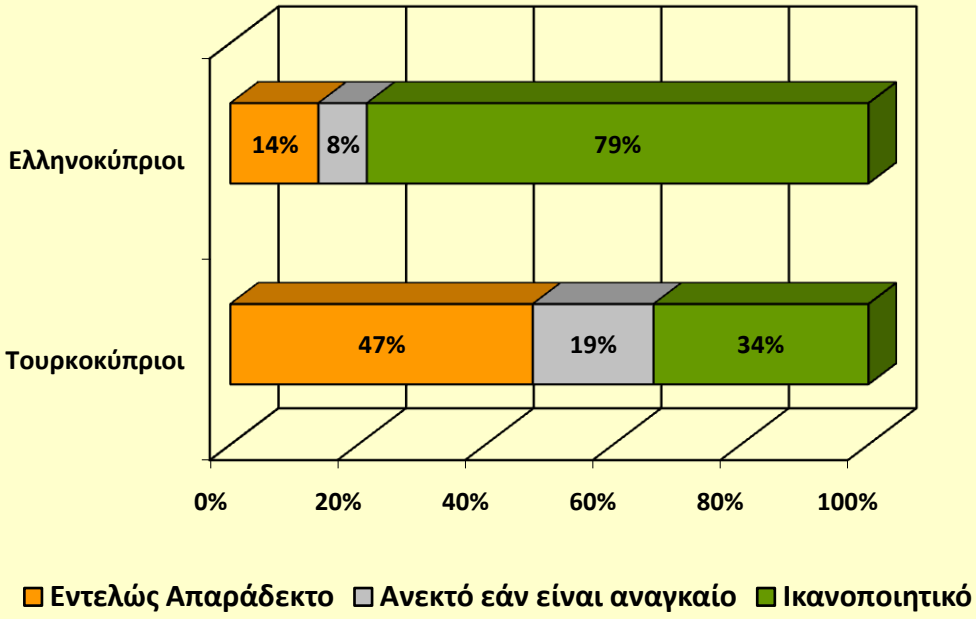

Μια Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία που περιορίζει το δικαίωμα εγκατάστασης και ιδιοκτησίας γης βάση της κοινοτικής προέλευσης και που διατηρεί τις εγγυήσεις της Ελλάδας, Τουρκίας και Ηνωμένου Βασιλείου

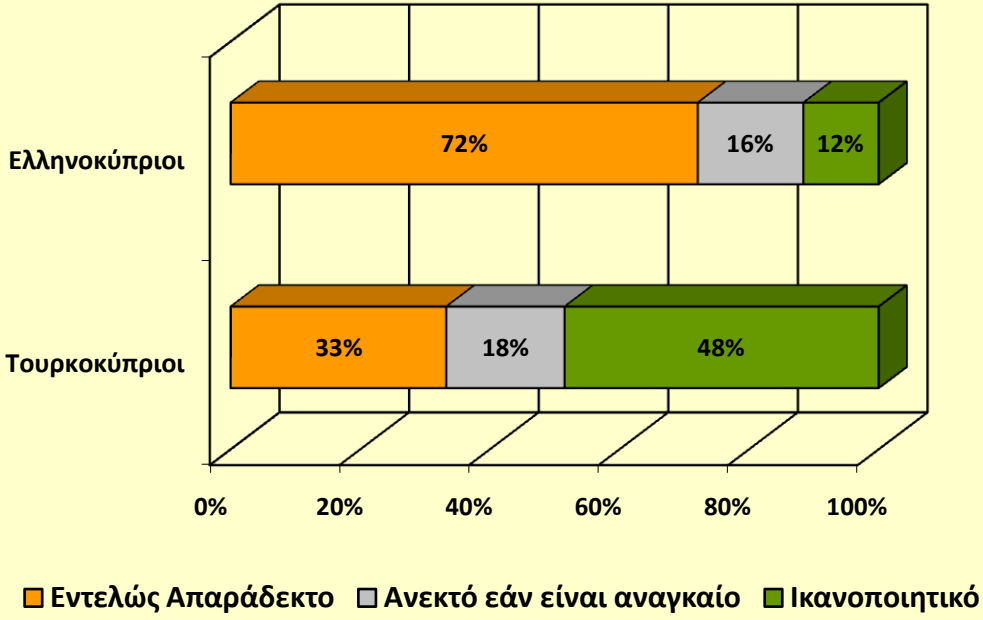

Η σημασία των εγγυήσεων για την αποδοχή λύσης Ομοσπονδίας

Ανάλογα με την μορφή που θα πάρει στο τελικό σχέδιο η πτυχή των εγγυήσεων – σε συνδυασμό με το περιουσιακό – αλλάζει ριζικά ο βαθμός αποδοχής της Ομοσπονδίας

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Πόσο αποδεκτά ή μη αποδεκτά θεωρείτε το κάθε ένα από τα ακόλουθα γενικά πλαίσια για διευθέτηση των σχέσεων Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας στην μετά λύση εποχή; (Ελληνοκύπριοι)

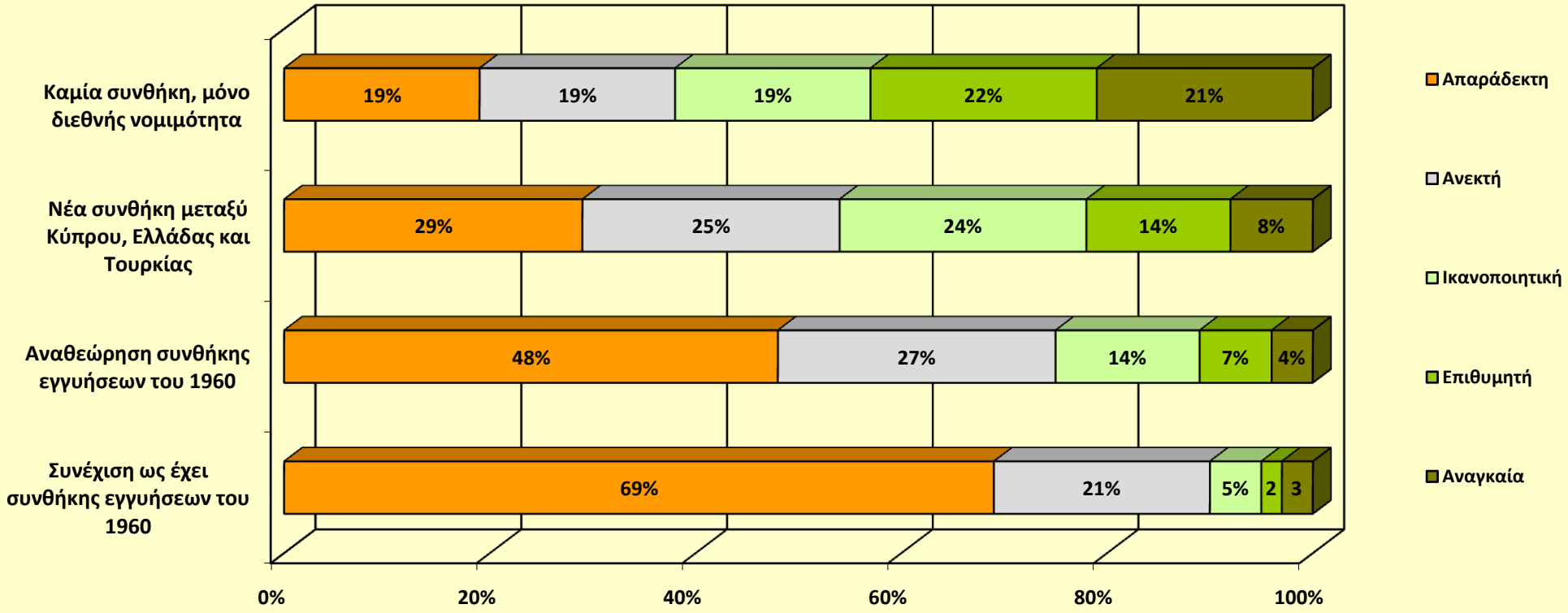

Γενικό Πλαίσιο Εγγυήσεων (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι ιδανικά θα προτιμούσαν να μην υπάρχει καμία συγκεκριμένη συνθήκη μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας στην μετά λύση εποχή, αλλά θα δέχονταν επίσης την διαμόρφωση μιας νέας συνθήκης που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες εφαρμογής της λύσης. Από την άλλη, απορρίπτουν την συνέχιση ή αναθεώρηση της συνθήκης εγγυήσεων του 1960.

Πόσο αποδεκτά ή μη αποδεκτά θεωρείτε το κάθε ένα από τα ακόλουθα γενικά πλαίσια για διευθέτηση των σχέσεων Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας στην μετά λύση εποχή; (Τουρκοκύπριοι)

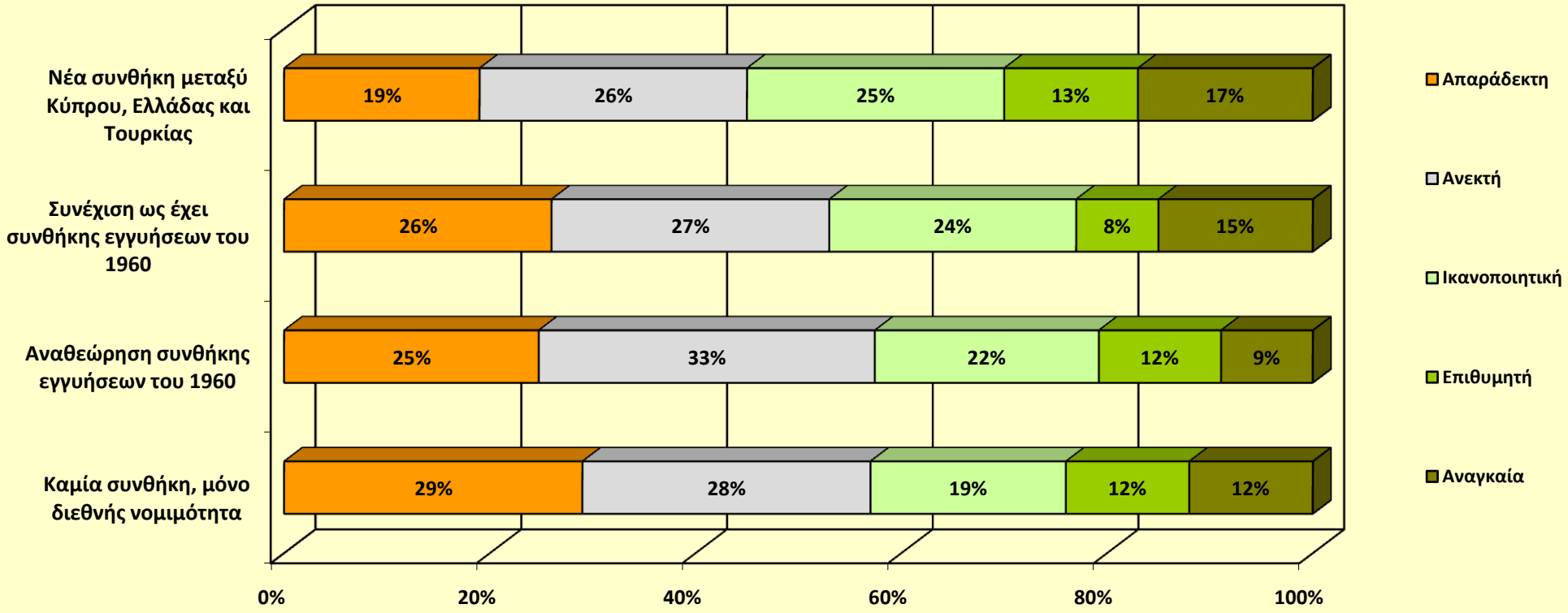

Γενικό Πλαίσιο Εγγυήσεων (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι παρουσιάζουν μια πιο συγκεχυμένη εικόνα ως προς τις προτιμήσεις τους αναφορικά με το γενικό πλαίσιο εγγυήσεων, φαίνεται όμως μια σχετική προτίμηση υπέρ της διαμόρφωσης νέας συνθήκης που να διέπει τις σχέσεις Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας.

Εάν επιτυγχανόταν μια τελική συμφωνία για επίλυση του Κυπριακού, πόσο αποδεκτές ή μη αποδεκτές θεωρείτε την κάθε μια από τις ακόλουθες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς για να είναι εγγυητές της νέας κατάστασης στην Κύπρο; (Ελληνοκύπριοι)

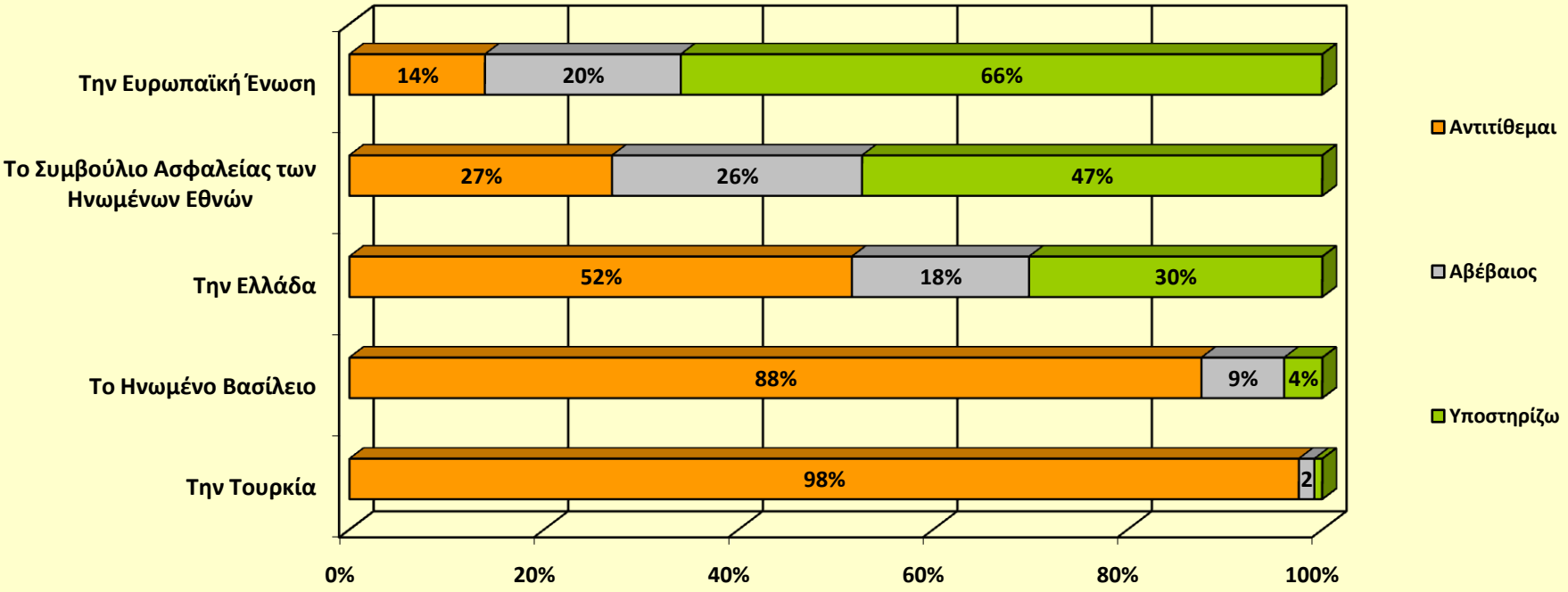

Αξιολογώντας πιθανούς εγγυητές (Ελληνοκύπριοι)

Στην αξιολόγηση ενδεχόμενων εγγυητών μιας λύσης, οι Ελληνοκύπριοι απορρίπτουν έντονα το Ηνωμένο Βασίλειο και την Τουρκία, ενώ τείνουν επίσης να απορρίπτουν και πιθανό ρόλο της Ελλάδας. Σε αντίθεση, υπάρχει ανοχή σε πιθανό ρόλο του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και έντονη υποστήριξη σε πιθανό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εάν επιτυγχανόταν μια τελική συμφωνία για επίλυση του Κυπριακού, πόσο αποδεκτές ή μη αποδεκτές θεωρείτε την κάθε μια από τις ακόλουθες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς για να είναι εγγυητές της νέας κατάστασης στην Κύπρο; (Τουρκοκύπριοι)

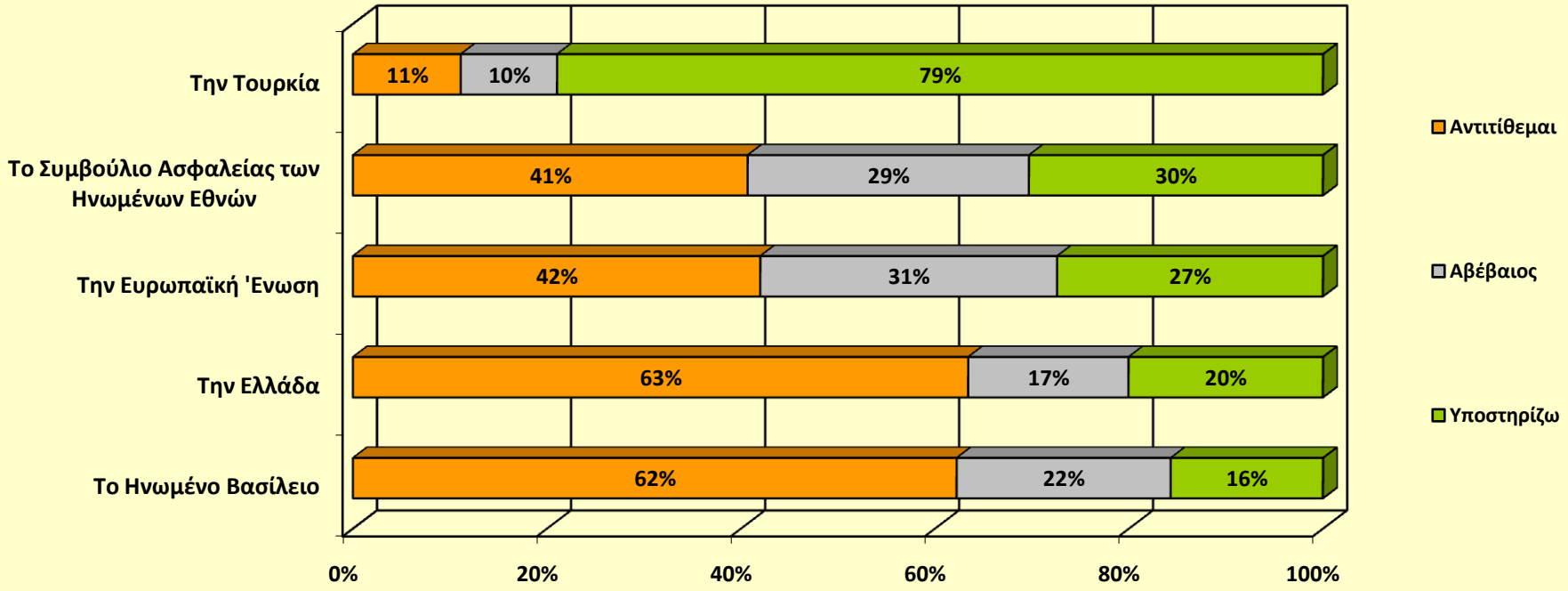

Αξιολογώντας πιθανούς εγγυητές (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι προτιμούν έντονα η Τουρκία να έχει ρόλο στην εγγύηση μιας λύσης αλλά αυτό δεν ισχύει για τους άλλους δύο ιστορικούς εγγυητές, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ελλάδα. Όσον αφορά το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, οι Τουρκοκύπριοι φανερώνουν αμφιθυμία για πιθανό του ρόλο, ενώ η ίδια αμφιθυμία φανερώνεται σχετικά με πιθανό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να αποδεχθείτε το κάθε ένα από τα πιο κάτω στοιχεία ως μέρος μιας συνθήκης ή άλλης συμφωνίας εφαρμογής της λύσης; (Ελληνοκύπριοι)

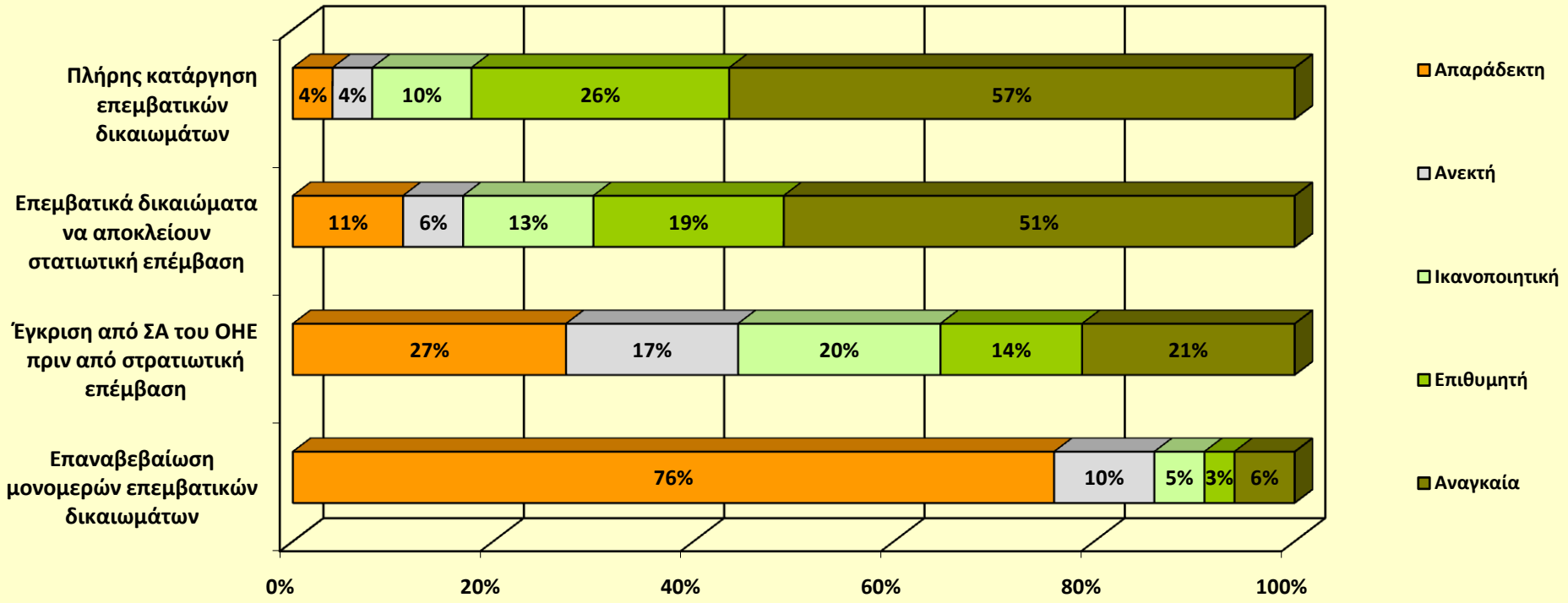

Επεμβατικά Δικαιώματα (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι υποστηρίζουν ιδανικά την πλήρη κατάργηση των επεμβατικών δικαιωμάτων, ή έστω την διασφάλιση ότι τα επεμβατικά δικαιώματα δεν θα περιλαμβάνουν το δικαίωμα στρατιωτικής επέμβασης. Παρά ταύτα, η επιλογή της ενεργοποίησης επεμβατικών δικαιωμάτων μόνο με την έγκριση του ΣΑ του ΟΗΕ επίσης υποστηρίζεται από την πλειοψηφία.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να αποδεχθείτε το κάθε ένα από τα πιο κάτω στοιχεία ως μέρος μιας συνθήκης ή άλλης συμφωνίας εφαρμογής της λύσης; (Τουρκοκύπριοι)

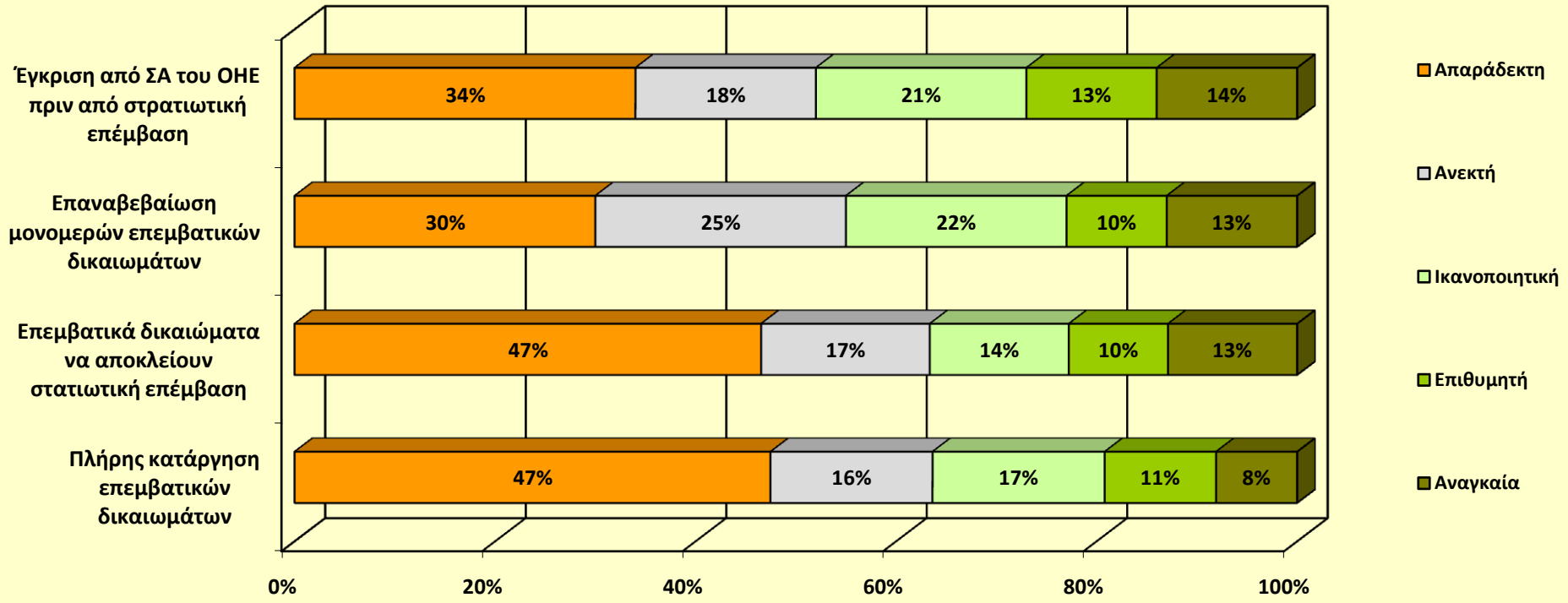

Επεμβατικά Δικαιώματα (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι φαίνονται να αμφιταλαντεύονται γύρω από το θέμα των επεμβατικών δικαιωμάτων, τείνουν όμως να απορρίπτουν την πλήρη κατάργηση τους ή τον αποκλεισμό στρατιωτικής επέμβασης.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να αποδεχθείτε το κάθε ένα από τα πιο κάτω στοιχεία ως μέρος μιας συνθήκης ή άλλης συμφωνίας εφαρμογής της λύσης; (Ελληνοκύπριοι)

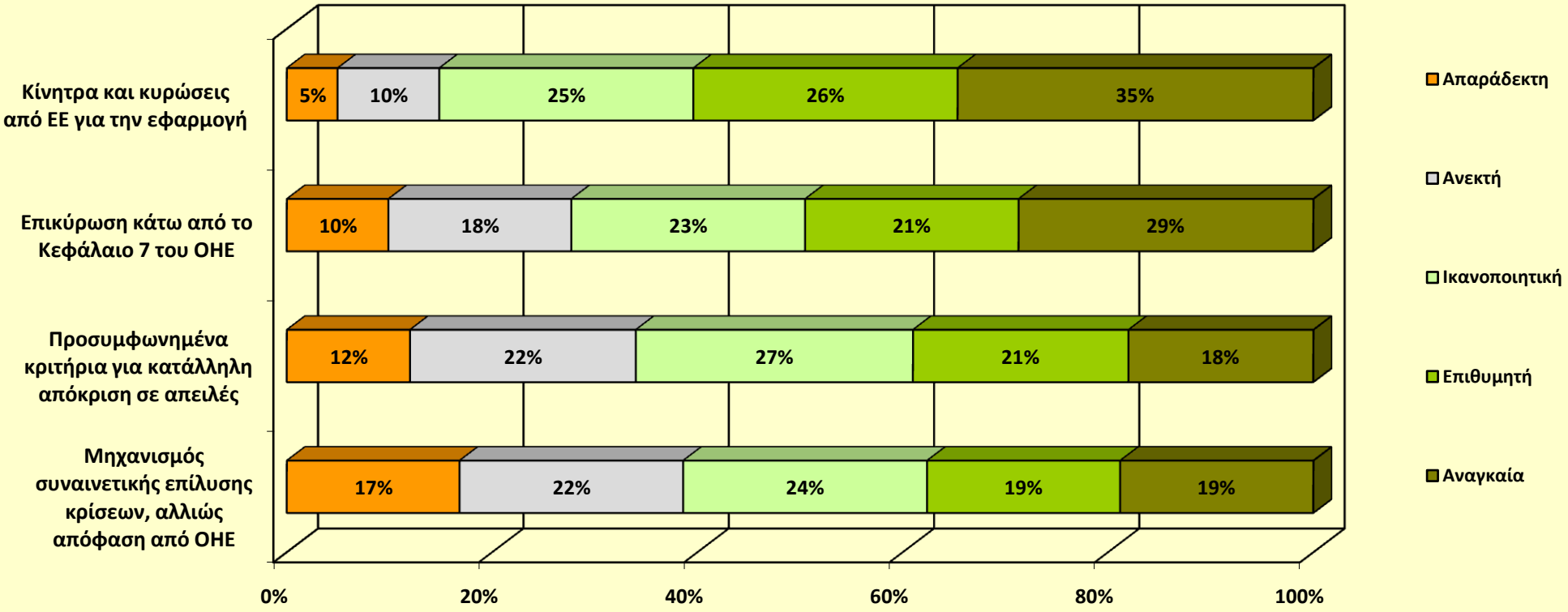

Εγγυήσεις Εφαρμογής (Ελληνοκύπριοι)

Όλες οι επιλογές για εγγυήσεις εφαρμογής που τέθηκαν ενώπιον των Ελληνοκυπρίων – μηχανισμός κινήτρων και κυρώσεων μέσω της ΕΕ, επικύρωση λύσης κάτω από το κεφάλαιο 7 του ΟΗΕ, διαμόρφωση προσυμφωνημένων κριτηρίων για την απόκριση σε απειλές και μηχανισμός συναινετικής επίλυσης κρίσεων από Κύπρο, Ελλάδα και Τουρκία αλλιώς να αποφασίζει ο ΟΗΕ – είναι αποδεκτές από την πλειοψηφία.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να αποδεχθείτε το κάθε ένα από τα πιο κάτω στοιχεία ως μέρος μιας συνθήκης ή άλλης συμφωνίας εφαρμογής της λύσης; (Τουρκοκύπριοι)

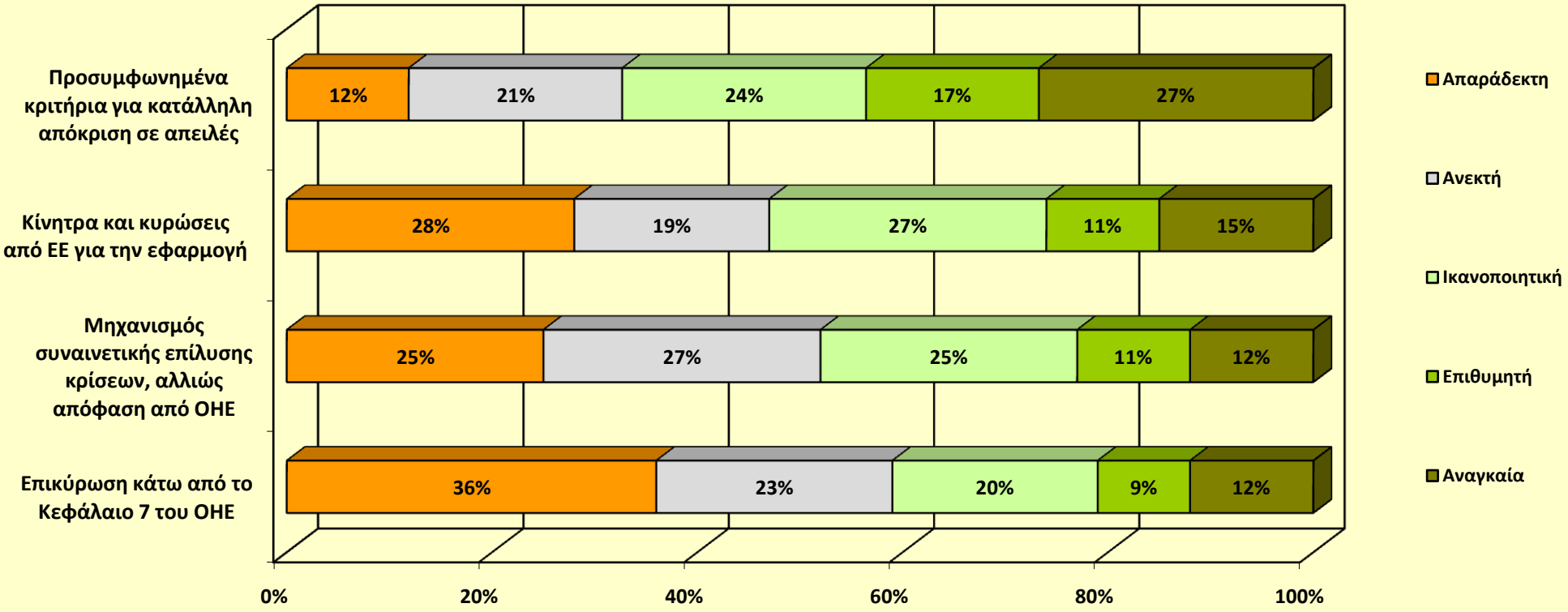

Εγγυήσεις Εφαρμογής (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι επίσης υποστηρίζουν τους προτεινόμενους μηχανισμούς για εγγύηση εφαρμογής της λύσης, εκφράζουν όμως αυξημένες επιφυλάξεις γύρω από το ενδεχόμενο να τεθεί η λύση κάτω από το Κεφάλαιο 7 του ΟΗΕ.

Για το κάθε ένα από τα πιο κάτω σενάρια κινδύνου μετά την λύση, τι είδους έξωθεν παρέμβαση για αποκατάσταση της τάξης θα αποδεχόσασταν; (Ελληνοκύπριοι)

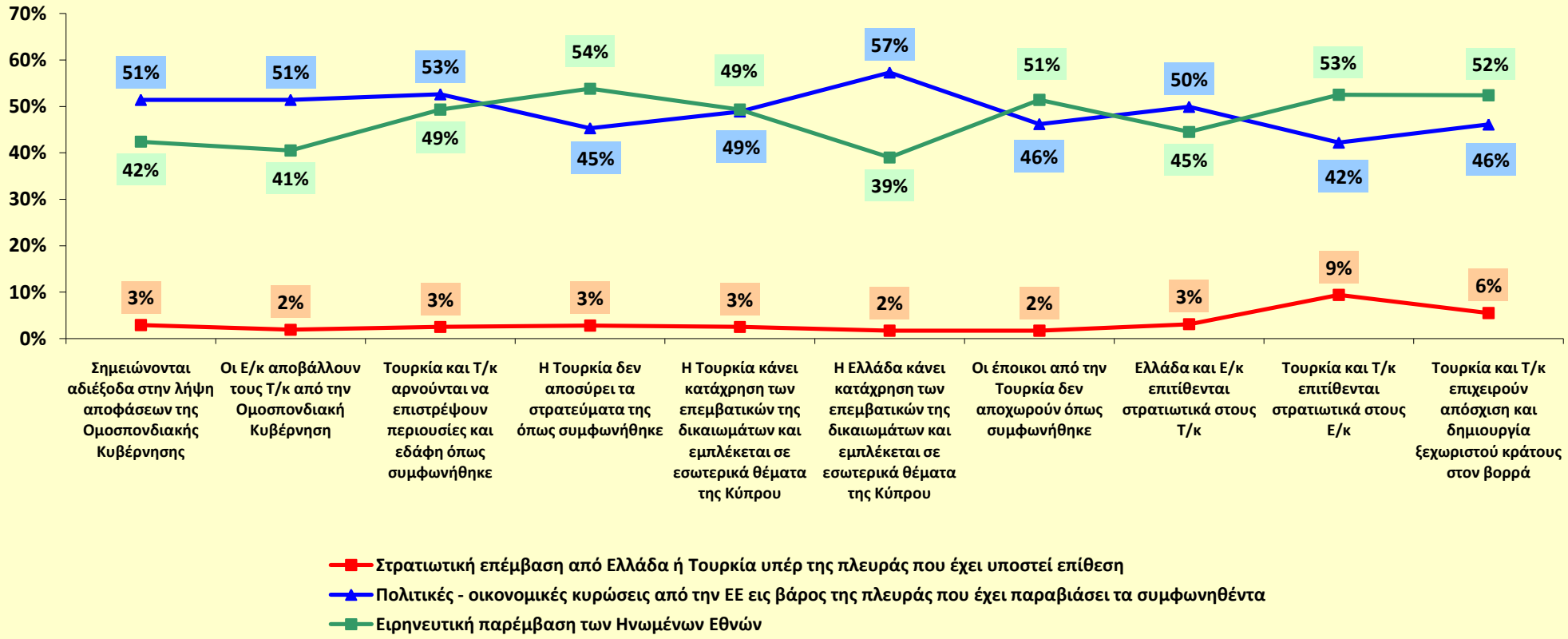

Προτίμηση εγγυητών σε σχέση με συγκεκριμένα σενάρια κινδύνου (Ελληνοκύπριοι)

Ανεξαρτήτως της απειλής, οι Ελληνοκύπριοι απορρίπτουν την στρατιωτική παρέμβαση από Ελλάδα υπέρ των Ελληνοκυπρίων ή από Τουρκία υπέρ των Τουρκοκυπρίων. Αποδέχονται τόσο την παρέμβαση της ΕΕ με πολιτικές και οικονομικές κυρώσεις, όσο και την ειρηνευτική παρέμβαση των Η.Ε., ενώ υπάρχει μια τάση να προτιμάται η ΕΕ για περιπτώσεις όπου σημειώνονται επιπλοκές στην διακυβέρνηση, και τα Η.Ε. σε περιπτώσεις όπου δεν τηρούνται οι όροι της συνολικής διευθέτησης.

Για το κάθε ένα από τα πιο κάτω σενάρια κινδύνου μετά την λύση, τι είδους έξωθεν παρέμβαση για αποκατάσταση της τάξης θα αποδεχόσασταν; (Τουρκοκύπριοι)

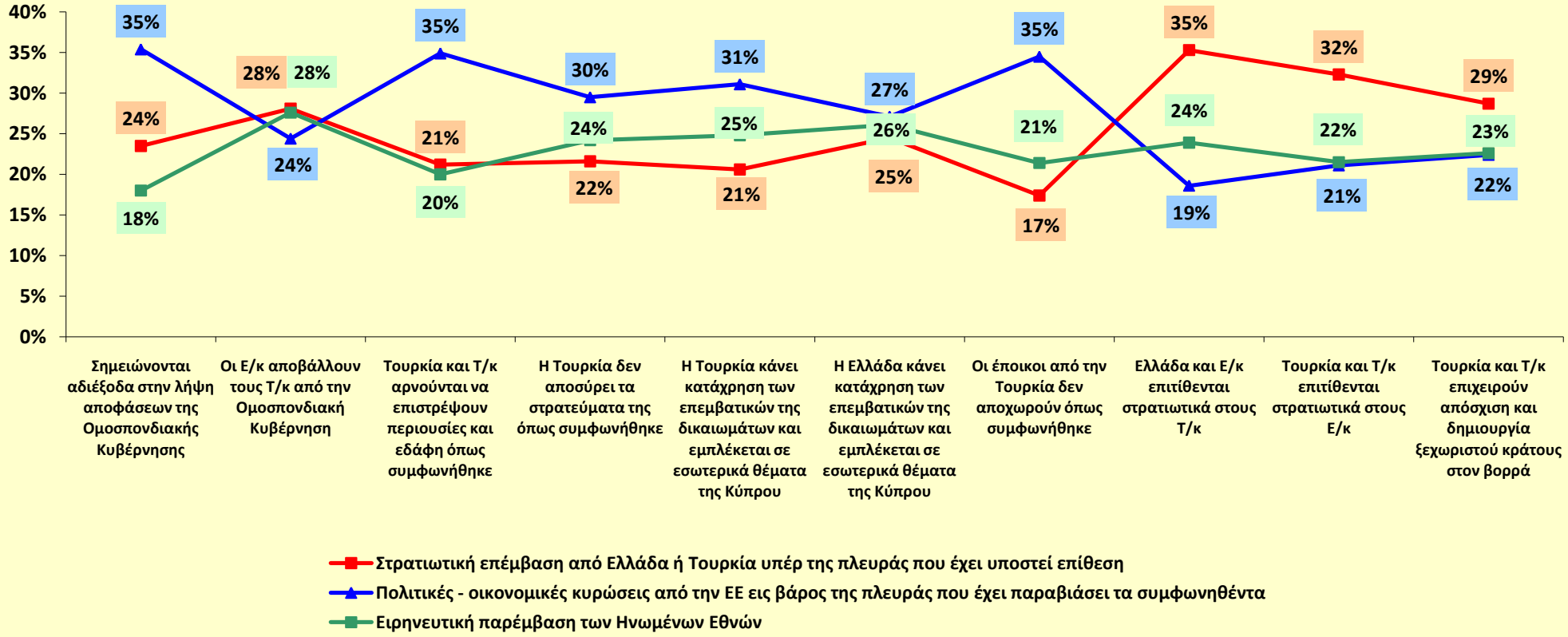

Προτίμηση εγγυητών σε σχέση με συγκεκριμένα σενάρια κινδύνου (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι προτιμούν την παρέμβαση Ελλάδας ή Τουρκίας μόνο σε περιπτώσεις όπου υφίσταται στρατιωτική απειλή. Κατά τα άλλα, και σε περιπτώσεις όπου η απειλή αφορά ενδεχόμενη δυσλειτουργία του κράτους ή την μη-υλοποίηση των συμφωνηθέντων, τείνουν να προκρίνουν την παρέμβαση της ΕΕ και όχι την στρατιωτική επέμβαση Ελλάδας ή Τουρκίας.

ΜΕΡΟΣ Γ

ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ

“Μετά την λύση, η Κύπρος πρέπει να αποστρατικοποιηθεί πλήρως”

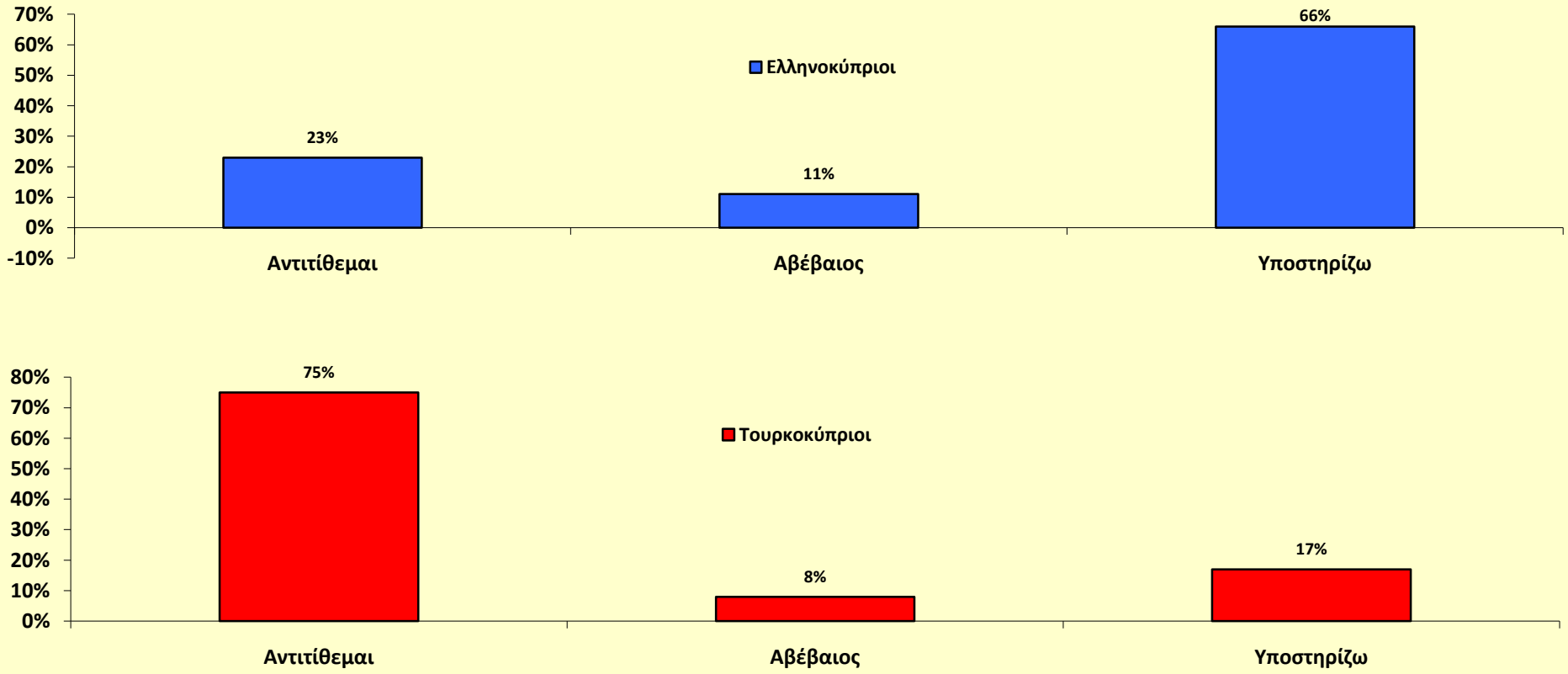

Βαθμός Αποδοχής της Αποστρατικοποίησης

Αν και οι Ελληνοκύπριοι υποστηρίζουν έντονα την προοπτική της πλήρους αποστρατικοποίησης, οι Τουρκοκύπριοι αντιτίθενται σε μια τέτοια προοπτική.

Πόσο αποδεκτές ή μη αποδεκτές θεωρείτε την κάθε μια από τις ακόλουθες επιλογές; (Ελληνοκύπριοι)

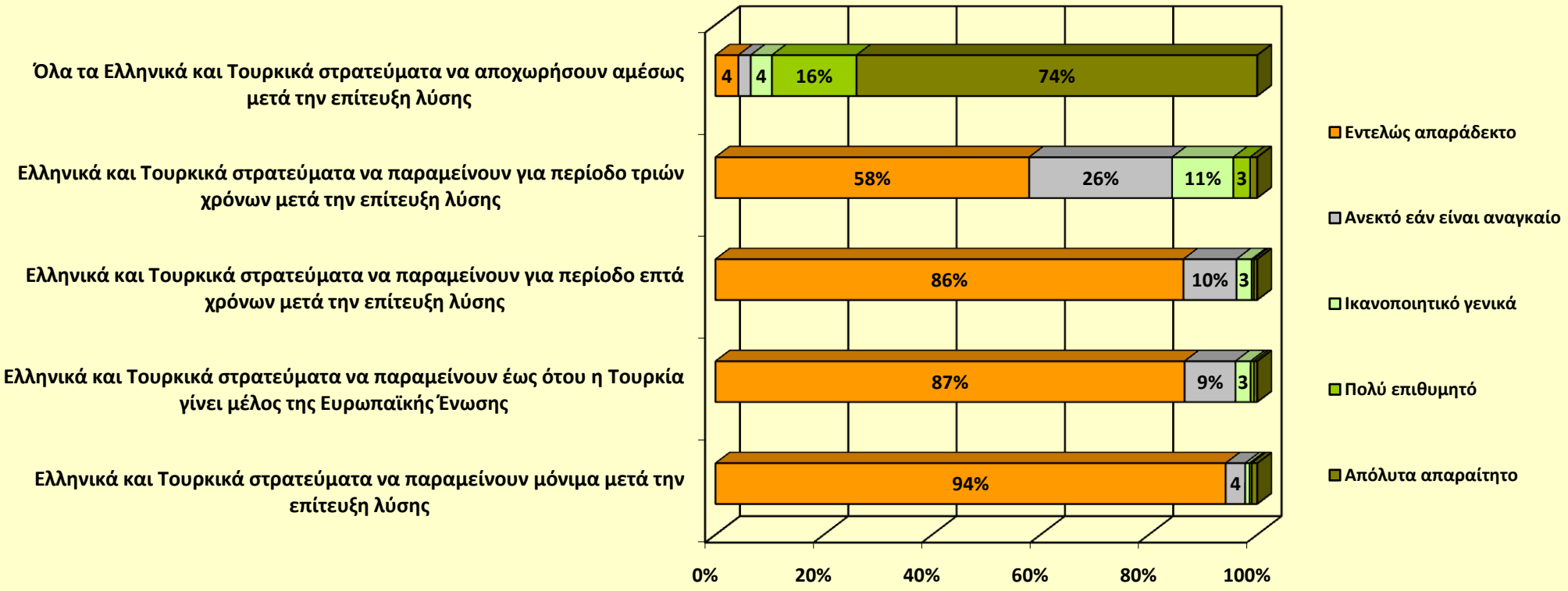

Χρονοδιαγράμματα για αποχώρηση στρατευμάτων (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι απορρίπτουν κάθε πρόταση που προνοεί καθυστέρηση στην αποχώρηση των Τουρκικών και Ελληνικών στρατευμάτων ενώ σε αντίθεση, θεωρούν την άμεση αποχώρηση όλων των Τουρκικών και Ελληνικών στρατευμάτων απολύτως αναγκαία. Εντούτοις, τα επίπεδα απόρριψης είναι χαμηλότερα όταν προτείνεται μια σύντομη μεταβατική περίοδος.

Πόσο αποδεκτές ή μη αποδεκτές θεωρείτε την κάθε μια από τις ακόλουθες επιλογές; (Τουρκοκύπριοι)

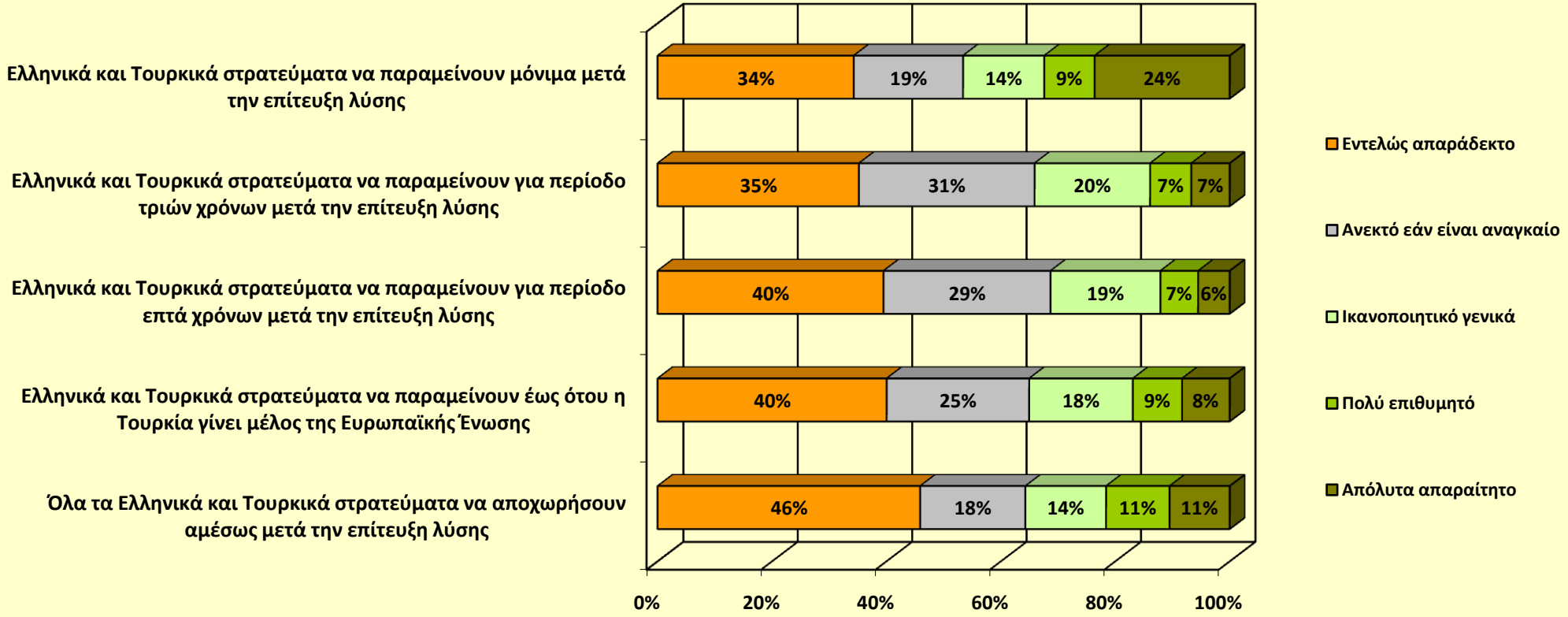

Χρονοδιαγράμματα για αποχώρηση στρατευμάτων (Τουρκοκύπριοι)

Σε αντίθεση, οι Τουρκοκύπριοι, φαίνονται πρόθυμοι να ανεχτούν διάφορα μοντέλα στο θέμα της αποχώρησης στρατευμάτων, παρόλο που κατ' ακρίβεια όλες οι προτεινόμενες επιλογές είναι αμφιλεγόμενες σε ένα ή άλλο τμήμα της Τουρκοκυπριακής κοινότητας. Φαίνεται να μην υπάρχει κάποια προσέγγιση σε αυτό το πρόβλημα, που να προνοεί συμμετρική παρουσία ή αποχώρηση των Τουρκικών και Ελληνικών Στρατευμάτων, η οποία ταυτοχρόνως θα ικανοποιούσε την πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να ανεχθείτε την παρουσία των πιο κάτω στρατιωτικών δυνάμεων μετά την λύση του Κυπριακού; (Ελληνοκύπριοι)

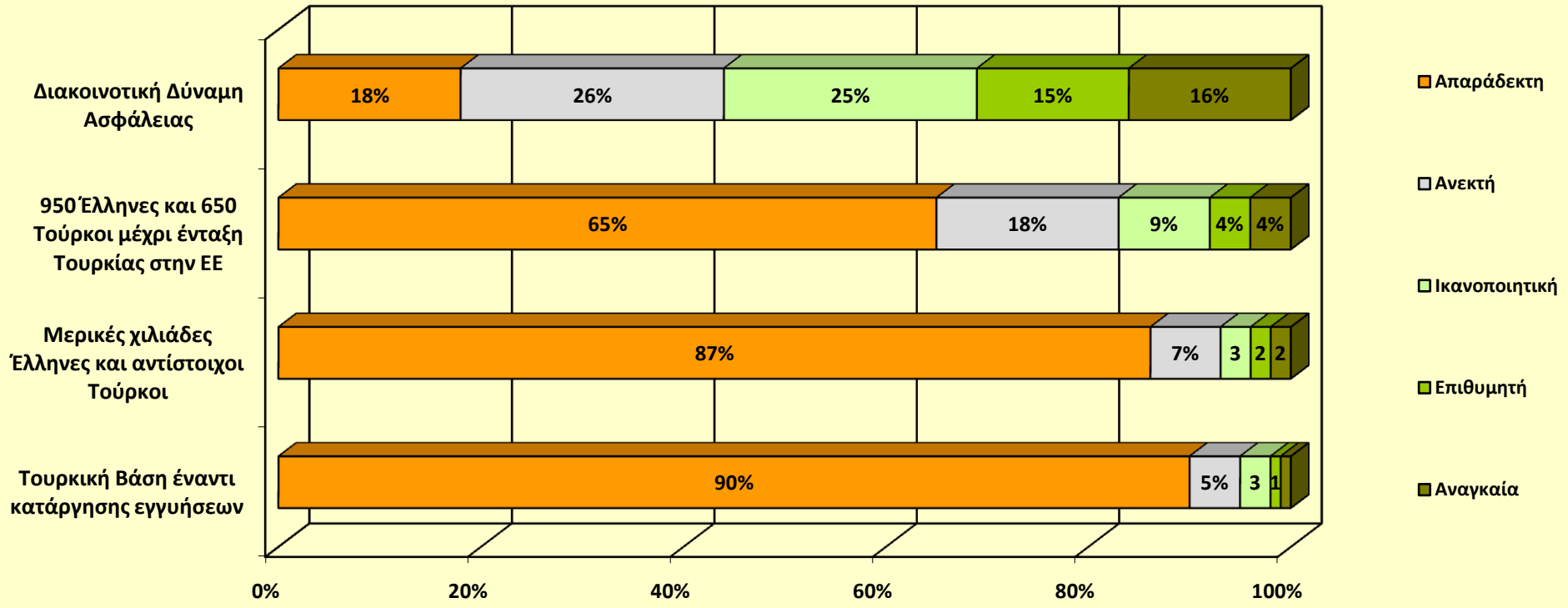

Παρουσία Κυπριακών, Ελληνικών ή Τουρκικών στρατευμάτων (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι θα αποδέχονταν μια διακοινοτική δύναμη ασφάλειας, απορρίπτουν όμως οποιοδήποτε ενδεχόμενο που να προνοεί παραμονή έστω και λίγων στρατευμάτων από την Τουρκία.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να ανεχθείτε την παρουσία των πιο κάτω στρατιωτικών δυνάμεων μετά την λύση του Κυπριακού; (Τουρκοκύπριοι)

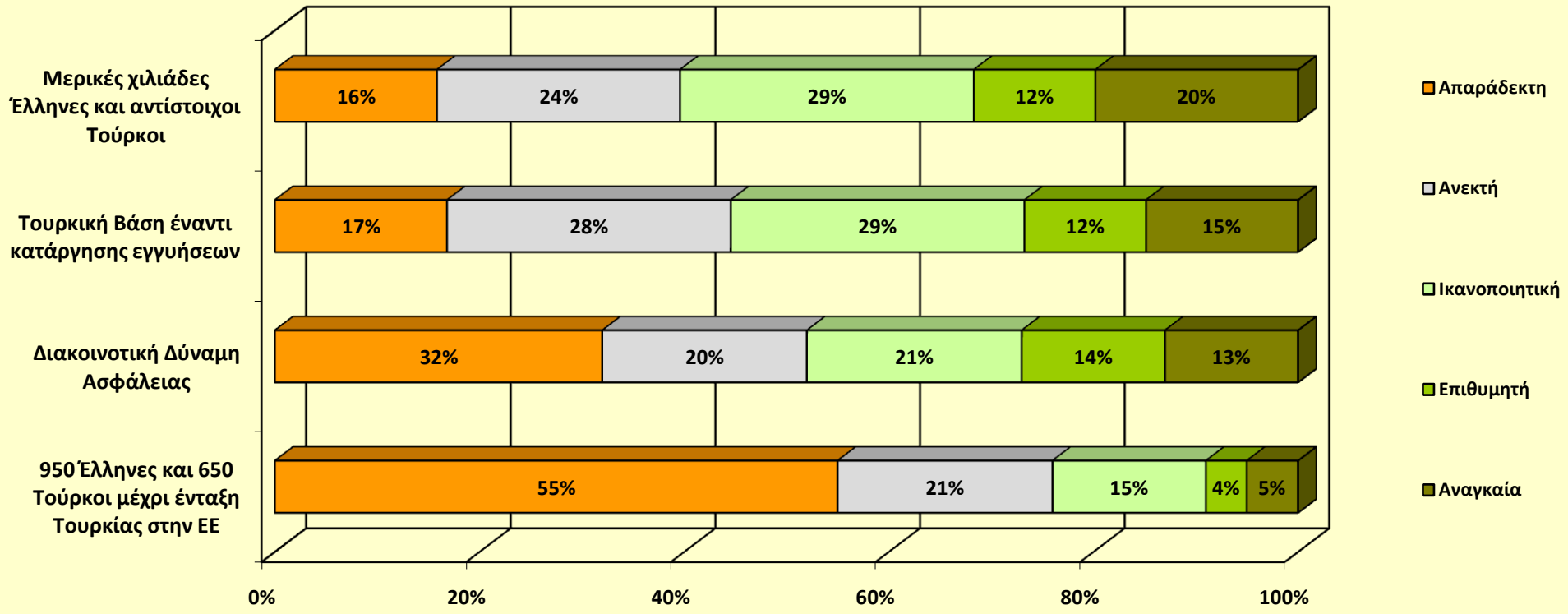

Παρουσία Κυπριακών, Ελληνικών ή Τουρκικών στρατευμάτων (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι θα προτιμούσαν την παραμονή σημαντικού αριθμού Τουρκικών στρατευμάτων, αλλά δεν απορρίπτουν την προοπτική δημιουργίας διακοινοτικής δύναμης ασφάλειας.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να ανεχθείτε την παρουσία των πιο κάτω στρατιωτικών δυνάμεων μετά την λύση του Κυπριακού; (Ελληνοκύπριοι)

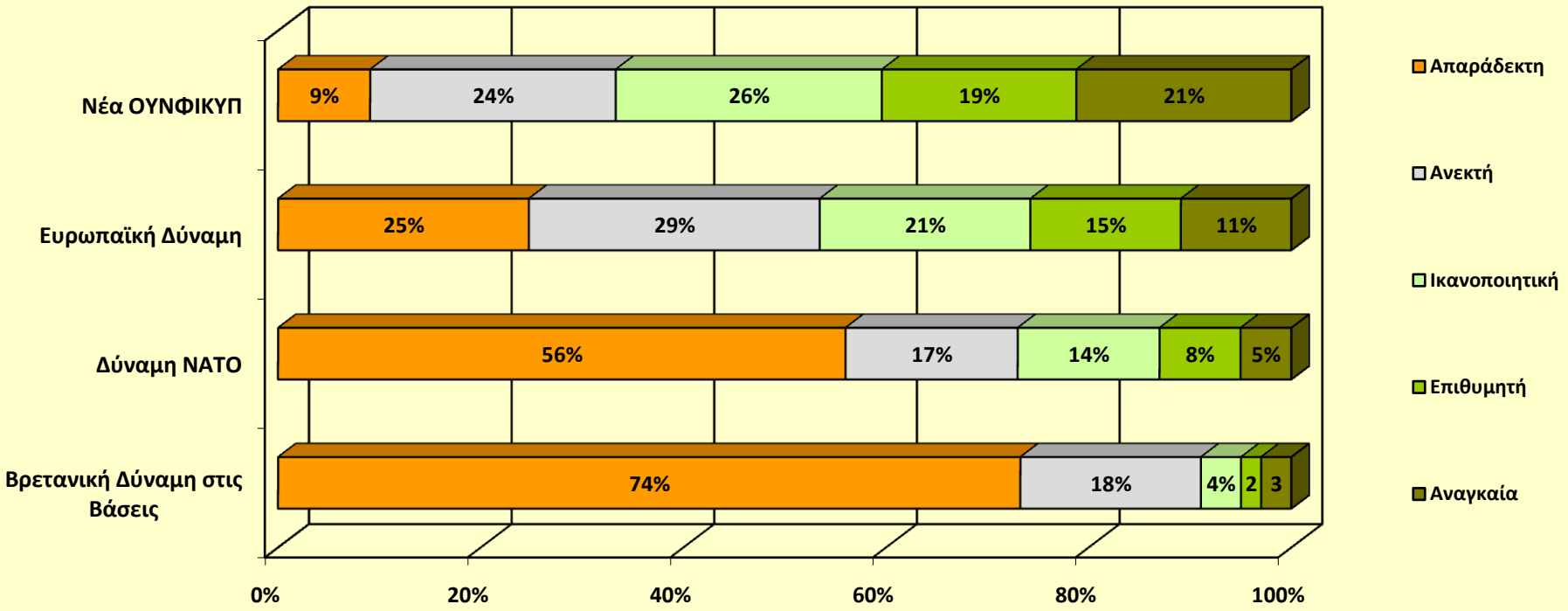

Παρουσία διεθνών στρατευμάτων / δυνάμεων ασφαλείας (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι αποδέχονται την προοπτική μιας νέας ΟΥΝΦΙΚΥΠ ή την προοπτική μιας Ευρωπαϊκής Δύναμης Ασφάλειας, απορρίπτουν όμως την προοπτική μιας δύναμης ΝΑΤΟ. Επίσης, υπάρχει αντίδραση στην προοπτική παραμονής βρετανικών στρατευμάτων στις βάσεις μετά την λύση.

Σε ποιο βαθμό θα μπορούσατε να ανεχθείτε την παρουσία των πιο κάτω στρατιωτικών δυνάμεων μετά την λύση του Κυπριακού; (Τουρκοκύπριοι)

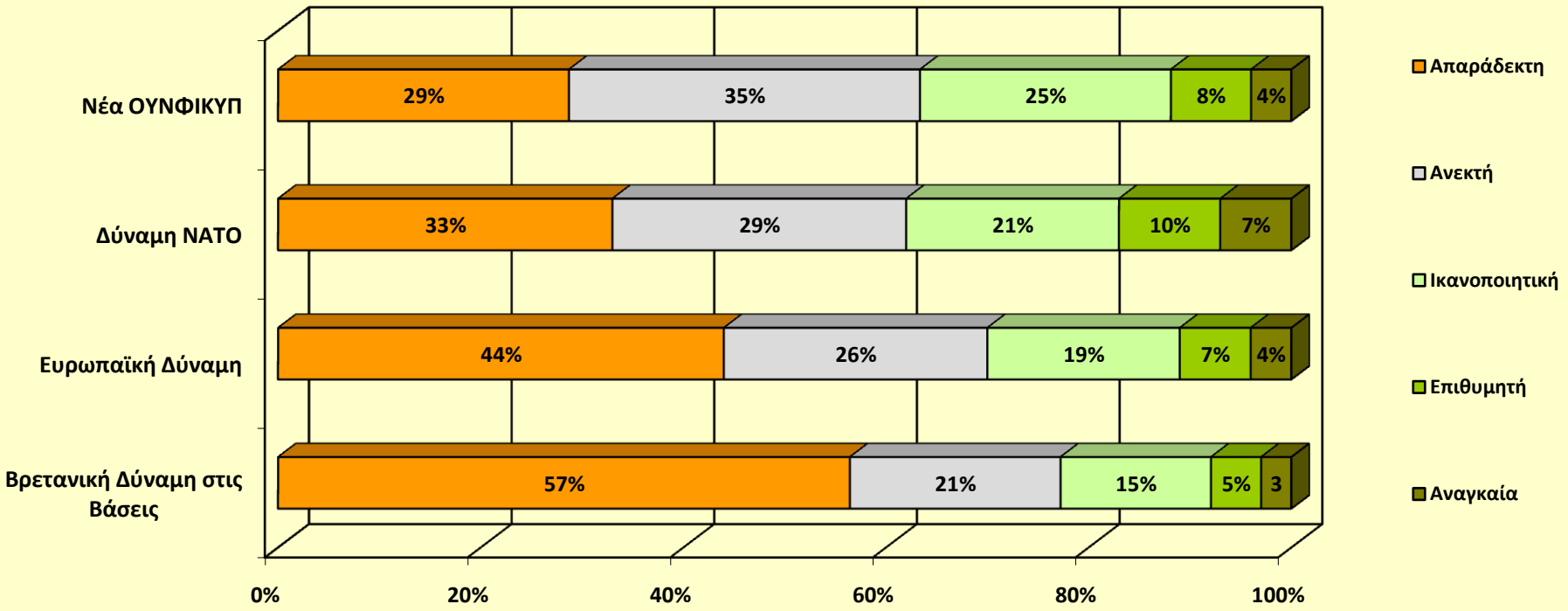

Παρουσία διεθνών στρατευμάτων / δυνάμεων ασφαλείας (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι επίσης θα αποδέχονταν την προοπτική μιας νέας ΟΥΝΦΙΚΥΠ, σε αντίθεση όμως με τους Ελληνοκύπριους προτιμούν την προοπτική μιας δύναμης ΝΑΤΟ από την προοπτική Ευρωπαϊκής Δύναμης.

ΜΕΡΟΣ Δ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΝΩΜΕΝΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πόσο σημαντικοί είναι για σένα οι πιο κάτω πιθανοί λόγοι για επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος;

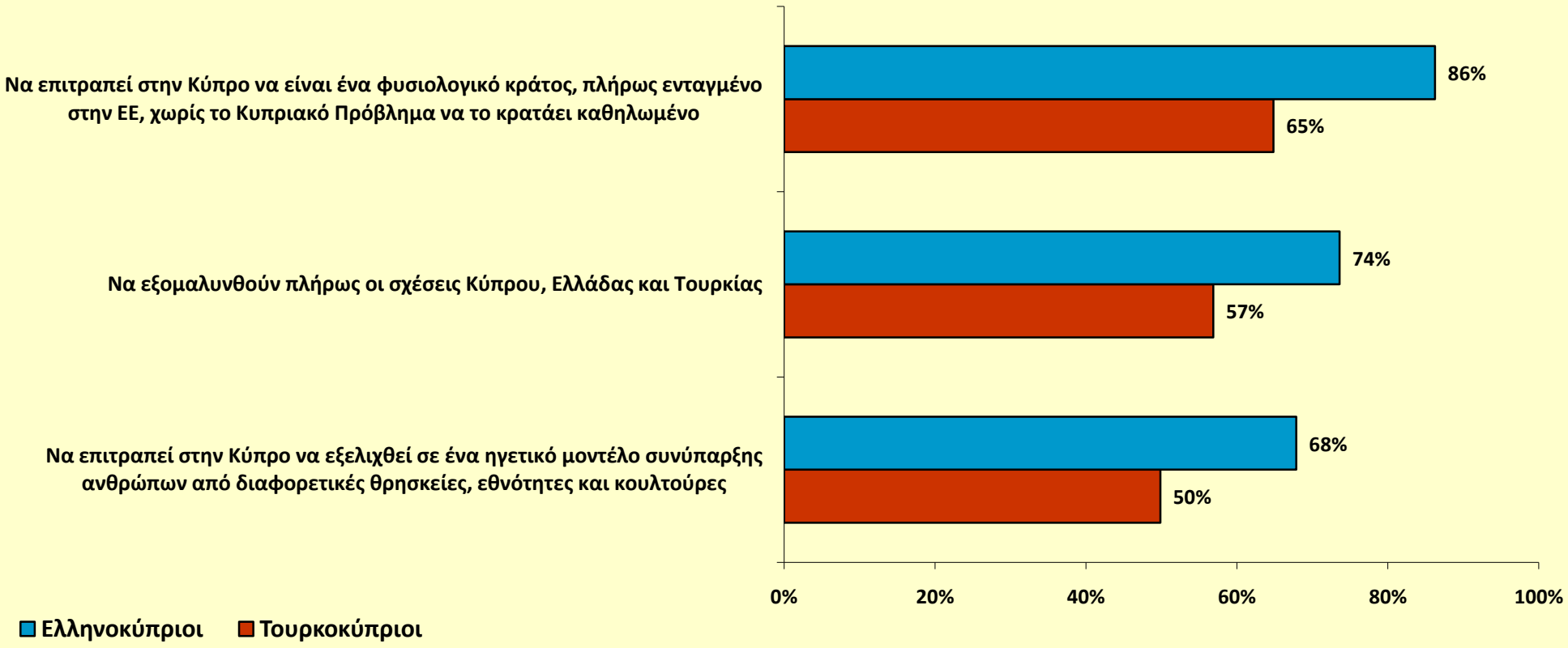

Παράγοντες κινητοποίησης – Η Κύπρος ως μέλος της διεθνούς κοινότητας

Η πλειοψηφία της κοινής γνώμης ενθαρρύνεται από την προοπτική περιφερειακής και διεθνούς αρμονίας που αναμένεται ότι θα επέλθει μέσα από μια λύση του Κυπριακού. Αυτή η προσδοκία είναι σαφέστερη ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους.

Εάν επιτυγχανόταν μια τελική συμφωνία για επίλυση του Κυπριακού, πως αξιολογείτε την κάθε μια από τις πιο κάτω επιλογές για τις διεθνείς σχέσεις της επανενωμένης Κύπρου; (Ελληνοκύπριοι)

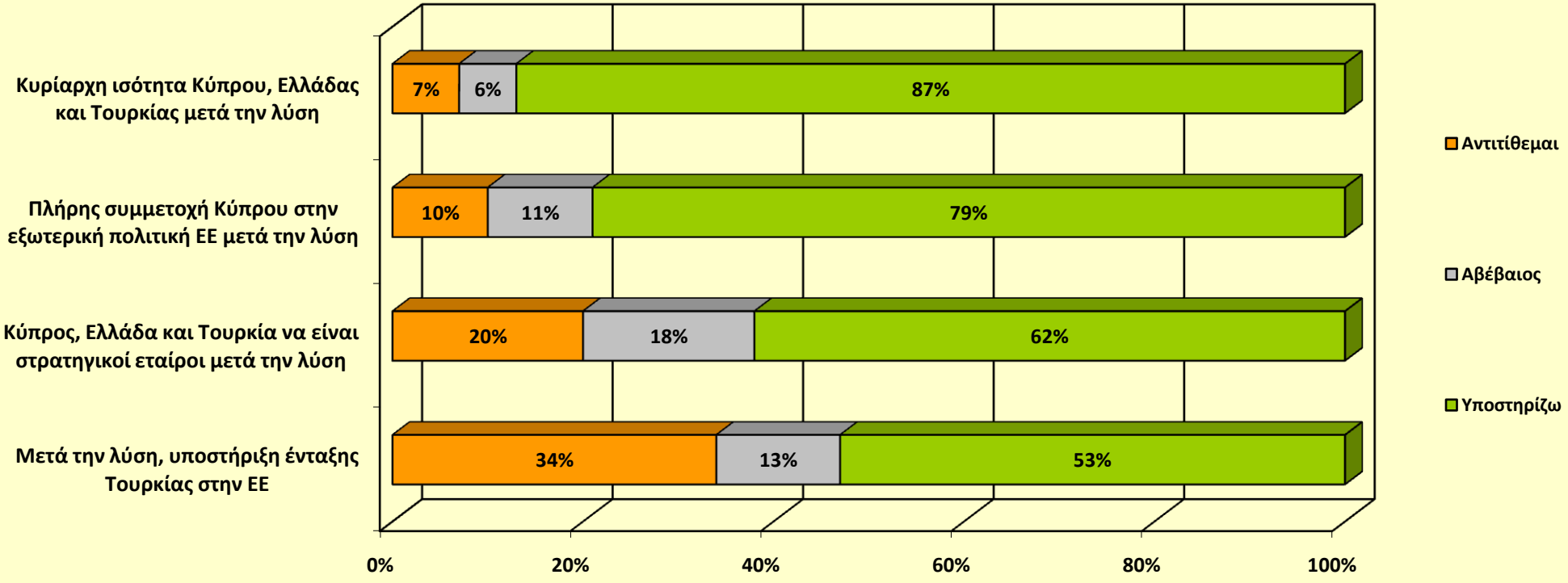

Διεθνείς Σχέσεις της Επανενωμένης Κύπρου (Ελληνοκύπριοι)

Οι Ελληνοκύπριοι δίνουν έμφαση στην ανάγκη κυρίαρχης ισότητας μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας, καθώς επίσης και στην διασφάλιση της συμμετοχής της Κύπρου στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ. Παρά ταύτα, η προοπτική της στρατηγικής συνεργασίας Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας, αντιμετωπίζεται επίσης θετικά από την πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων.

Εάν επιτυγχανόταν μια τελική συμφωνία για επίλυση του Κυπριακού, πως αξιολογείτε την κάθε μια από τις πιο κάτω επιλογές για τις διεθνείς σχέσεις της επανενωμένης Κύπρου; (Τουρκοκύπριοι)

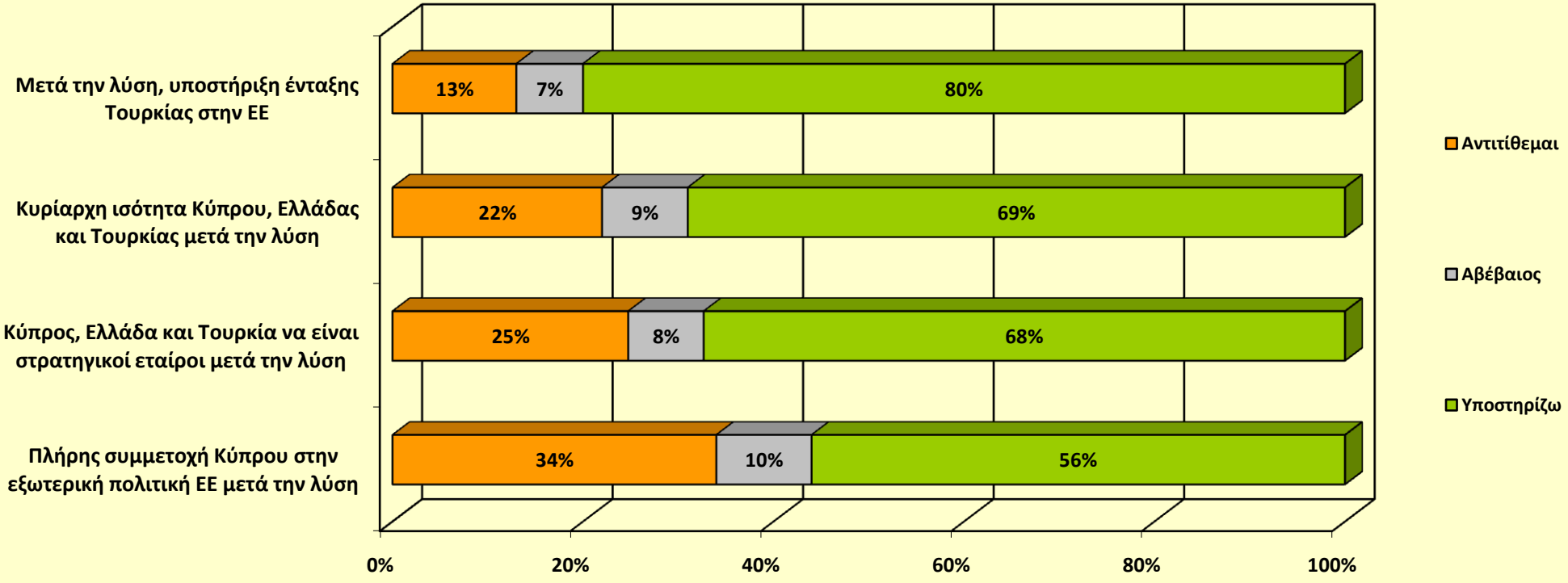

Διεθνείς Σχέσεις της Επανενωμένης Κύπρου (Τουρκοκύπριοι)

Οι Τουρκοκύπριοι δίνουν έμφαση στην υποστήριξη της διαδικασίας ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ, αλλά θεωρούν επίσης σημαντική την διασφάλιση συνθηκών κυρίαρχης ισότητας μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας.

interpeace

International Peacebuilding Alliance
Alliance internationale pour la consolidation de la paix
Alianza Internacional para la Consolidación de la Paz

Κύπρος 2015
έρευνα και διάλογος για ένα βιώσιμο μέλλον

www.Cyprus2015.org